

D E C I Z I E

15 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Nicolae Clima

Judecătorii

Svetlana Novac Tatiana Vieru,

Iurie Diaconu, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh împotriva Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” și Întreprinderii de Stat „CCM Vichi”, intervenient accesoriu Ministerul Apărării cu privire la rezilierea contractelor de arendă, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională a Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” împotriva Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la declararea nulității contractului de arendă, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 27 mai 2014, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și menținută hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012, prin care acțiunea inițială a fost admisă parțial, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

Prin procura din 24 octombrie 2007 valabilă până la 31 august 2008 reprezentantul Victor Burac a fost împuternicit de Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a majora pretențiile și de a ataca hotărârea judecătorească.

La 12 mai 2008 reprezentantul Victor Burac a depus cerere de chemare în judecată în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh împotriva ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și ÎS „CCM Vichi” cu privire la rezilierea contractului de arendă, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reprezentantul Victor Burac a indicat că la 25 octombrie 2003 Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a încheiat cu ÎS „CCM Vichi” contractul nr. 20-10/04-BAL de arendă a aeronavei Antonov-26.

Conform prevederilor contractuale, aeronava urma să fie transmisă

reclamantului în locațiune pentru exploatare în Bangladesh, aeroportul Internațional Zia, plata pentru chiria navei fiind stabilită în mărime de 38000 dolari SUA.

În baza facturii nr. 15 din 27 octombrie 2003, emisă de către ÎS „CCM Vichi”, reclamantul a achitat plata stabilită în sumă de 38000 dolari SUA.

Susține că ÎS „CCM Vichi” nu și-a onorat obligațiunile contractuale și nu a transmis reclamantului aeronava pentru folosință.

În rezultatul reorganizării prin fuziune, toate drepturile și obligațiunile ÎS „CCM Vichi” au fost preluate de succesorul său ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești”, care prin scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 s-a obligat să restituie reclamantului suma de 38000 dolari SUA până la 01 decembrie 2004 ori în baza unui nou contract să transmită în schimbul datoriei, pentru perioada ianuarie-iunie 2005, aeronava sus menționată.

La 20 octombrie 2004 Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a încheiat cu ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” contractul de locațiune nr. 20-10/04-BAL, prin care ultima s-a obligat să transmită primei aeronava de model Antonov-26.

Aeronava dată nu a fost pusă la dispoziția reclamantului, iar reclamația adresată pârâtului a rămas fără răspuns.

Solicită reprezentantul Victor Burac rezilierea contractului de locațiune nr. 20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004, încasarea sumei de 38000 dolari SUA cu titlu de datorie, a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 decembrie 2004 - 01 decembrie 2008 în sumă de 32934,60 dolari SUA și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

La 05 august 2008 reprezentantul Victor Burac a depus cerere de modificare a pretențiilor împotriva ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și ÎS „CCM Vichi”, prin care a solicitat rezilierea contractelor de locațiune nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003 și nr. 20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004, încasarea din contul pârâților a datoriei în mărime de 38000 dolari SUA, a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 decembrie 2004-01 iulie 2008 în mărime de 32775 dolari SUA, compensarea taxei de stat în mărime de 22219 lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor reprezentantul Victor Burac a indicat că termenul de prescripție pentru adresarea în judecată nu a fost omis, deoarece a început a curge la 01 iulie 2005 când a expirat data limită de transmitere în locațiune a aeronavei.

Prin procura din 08 octombrie 2008 valabilă până la 31 decembrie 2011 Victor Burac a fost împuternicit de Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau micșora pretențiile (f.d. 75, vol. I).

La 22 aprilie 2009 reprezentantul Victor Burac a depus cerere de modificare a pretențiilor în partea ce se referă la dobânda de întârziere, solicitând încasarea dobânzii de întârziere doar pentru perioada 01 decembrie 2004-01 decembrie 2007 în mărime de 25397 dolari SUA.

La 13 februarie 2009 ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” a depus cerere reconvențională împotriva Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la declararea nulității contractului de arendă și a suplimentului nr. 1 la contractul dat.

În motivarea acțiunii reconvenționale ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” a indicat că contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 2010/04 BAL din 20 octombrie 2004 și suplimentul nr. 1 la contractul dat au fost încheiate fictiv.

Nu a primit de la Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh careva sume de bani cum era indicat în pct. 3 al suplimentului nr. 1 la contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 20-10/04 BAL din 20 octombrie 2004.

Prin pct. 3 al suplimentului Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh s-a obligat să transfere în avans pentru luna lucrătoare suma de 14400 dolari SUA, pentru începutul și sfârșitul perioadei de acțiune a contractului suma de 25000 dolari SUA pentru efectuarea zborurilor Chișinău – Dhaka (Bangladesh) - Chișinău.

Compania „Bay Aviation Ltd” contrar pct. 2 al suplimentului nu a informat ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” prin intermediul telexului, faxului sau prin poștă electronică despre data efectuării transferului.

Contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 20-10/04 BAL din 20 octombrie 2003 și suplimentul nr. 1 la contractul dat au fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice.

Solicită Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” declararea nulității contractului de arendă a avionului cu echipaj nr. 20-10/04 BAL din 20 octombrie 2004 și a suplimentului nr. 1 la contractul dat.

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 aprilie 2009 acțiunea Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a fost admisă parțial, a fost reziliat contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 25-10-03 BAL din 25 octombrie 2003, încheiat între ÎS „CCM Vichi” și Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și contractul nr. 25-10/04 BAL din 20 octombrie 2004 încheiat între ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și Compania „Bay Aviation” Bangladesh cu suplimentul nr. 1 la contract, au fost respinse pretențiile Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere ca neîntemeiate, a fost încasat din contul ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” în beneficiul Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei și taxa de stat în mărime de 200 lei. În rest pretențiile de încasare a cheltuielilor pentru asistență juridică s-au respins ca neîntemeiate.

A fost respinsă acțiunea reconvențională a ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” ca neîntemeiată.

La 03 iunie 2009 reprezentantul Victor Burac a depus cerere de apel în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh împotriva hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 aprilie 2009.

La 08 octombrie 2009 reprezentantul Victor Burac a depus cerere de

concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea în mod solidar din contul intimaților a datoriei în mărime de 38000 dolari SUA, a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 decembrie 2004-01 decembrie 2007 în mărime de 25397 dolari SUA și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 65808,7 lei (f.d. 191, vol.1).

Prin decizia Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2009 a fost admis parțial apelul declarat de către reprezentantul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh, casată hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 aprilie 2009 în partea respingerii pretențiilor de încasare a datoriei și cheltuielilor de judecată, cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii prin care s-a încasat în mod solidar din contul ÎS „CCM Vichi” și ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” în beneficiul Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh suma de 38000 dolari SUA echivalentă în lei moldovenești la momentul executării hotărârii judecătorești cu titlu de prejudiciu, suma de 21945 lei cu titlu de taxă de stat și 15000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În rest hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 aprilie 2009 a fost menținută.

La 20 noiembrie 2009 reprezentantul Victor Burac a depus cerere de corectare a erorilor evidente din decizia Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2009, solicitând corectarea în dispozitivul deciziei a cifrei „21945” cu cifra „38709” (f.d. 1, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Economice din 02 decembrie 2009 a fost respinsă cererea depusă în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh de către reprezentantul Victor Burac cu privire la corectarea greșelii din decizia Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2009 (f.d. 9, vol. II).

La 11 decembrie 2009 ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2010 a fost admis recursul declarat de către ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești”, casată decizia Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2009 și hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 septembrie 2009 și s-a remis pricina spre rejudecare în prima instanță (f.d. 45-51 vol. II).

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 09 noiembrie 2010 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Apărării (f.d. 57, vol. II).

Prin procura din 12 martie 2010 valabilă până la 12 martie 2013 Victor Burac a fost împuternicit de Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce pretențiile și a ataca hotărârea judecătorească. (f.d. 23 vol. II)

La 25 noiembrie 2010 reprezentantul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a depus cerere de concretizare a pretențiilor în partea încasării dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 august 2005-25 noiembrie 2010 în mărime de 41400 dolari SUA, a

cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 65808 lei și a taxei de stat în mărime de 38709 lei (f.d. 90-92, vol. II).

Prin hotărârea Judecătorei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012 acțiunea depusă de reprezentantul Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh Victor Burac a fost admisă parțial, a fost reziliat contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 25-10/03 BAL din 25 octombrie 2003 încheiat între Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și ÎS „CCM Vichi” și contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004 cu suplimentul nr. 1 încheiat între Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești”. Cerințele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la încasarea datoriei de 38000 dolari SUA și dobânzii de întârziere în sumă de 25397,02 dolari SUA au fost respinse ca neîntemeiate și ca fiind depuse cu omiterea termenului de prescripție.

Acțiunea reconvențională a ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 190-192 vol. II).

Prin mandatul din 24 ianuarie 2011 avocatul Victor Burac a fost împuternicit de Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească.

La 24 februarie 2012 avocatul Victor Burac a depus apel în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh împotriva hotărârii Judecătorei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012 (f.d. 211-213 vol. II).

La 06 iunie 2013 avocatul Victor Burac a depus cerere de concretizare a pretențiilor din cererea de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor de încasare a prejudiciului material, cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri prin care să fie încasată din contul intimaților datoria în mărime de 38000 dolari SUA, dobânda de întârziere pentru perioada 01 august 2005- 06 iunie 2013 în mărime de 55849,09 dolari SUA, cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 68354,71 lei și taxa de stat în mărime de 61803,18 lei (f.d. 90 vol. III).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013 a fost admis apelul declarat de către avocatul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh, casată hotărârea Judecătorei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012 în partea respingerii pretențiilor de încasare a datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și s-a emis în partea dată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii prin care s-a încasat în mod solidar din contul ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și ÎS „CCM Vichi” în beneficiul Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh datoria în mărime de 38000 dolari SUA sau valoarea în lei la momentul executării hotărârii, dobânda de întârziere pe perioada 01 august 2004-06 iunie 2013 în sumă de 55849,07 dolari SUA sau valoarea în lei la momentul executării hotărârii și cheltuielile de judecată în mărime de 130157,89 lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 30 septembrie 2013 ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii

primei instanțe sau casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 29 octombrie 2013 Ministerul Apărării a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe sau casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2014 au fost admise recursurile declarate de ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și Ministerul Apărării, casată decizia Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013 și a fost restituită pricina spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată (f.d. 176-185 vol. III).

La 20 mai 2014 reprezentantul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a depus cerere de concretizare a cerințelor din cererea de apel solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012, în partea ce ține de respingerea cerințelor referitor la încasarea în mod solidar de la intimați a prejudiciului și dobânzii de întârziere, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care să se încaseze în mod solidar din contul ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și ÎS „CCM Vichi” a datoriei în mărime de 38000 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM, a dobânzii de întârziere în mărime de 59597,01 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 68354,71 lei, conform documentelor justificative prezentate (f.d. 83-93 vol. I) și a taxei de stat în mărime de 61803,18 lei, iar în total suma de 97597,01 dolari SUA și 130157,89 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 27 mai 2014 a fost respins apelul declarat de către avocatul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh, menținută hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012.

La 28 iulie 2014, în termenul prevăzut de lege, reprezentantul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 27 mai 2014, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii conform cererii de apel depuse de recurent la 27 februarie 2012 (f.d. 211, vol. II) și cererea de concretizare a cerințelor din cererea de apel din 20 mai 2014, și casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012, în partea ce ține de respingerea cerințelor referitoare la încasarea în mod solidar de la intimați a prejudiciului și dobânzii de întârziere, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie încasat din contul intimaților ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” și ÎS „CCM Vichi”, în mod solidar a datoriei în mărime de 38000 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM, a dobânzii de întârziere pentru perioada de 01 august 2005 – 20 mai 2014, în mărime de 60312,77 dolari SUA, echivalentul în lei

moldovenești conform cursului oficial al BNM, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 68354,71 lei, conform documentelor justificative prezentate (f.d. 83-93 vol. I) și a taxei de stat în mărime de 70953,18 lei, iar în total suma de 98312,77 dolari SUA și 139307,89 lei.

În motivarea recursului, a indicat că decizia Curții de Apel Bălți din 27 mai 2014 este pasibilă de a fi casată în temeiul art. 432 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) lit. a) și b) CPC astfel fiind încălcate normele de drept material, deoarece nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a aplicat legea care nu trebuia aplicată.

Susține că argumentul invocat de instanța de apel precum că „pretenția Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh privind încasarea de la ÎS „CCM Vichi” a sumei de 38000 dolari SUA în baza contractului de arendă a avionului cu echipaj nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003 este neîntemeiată, deoarece apelantul n-a probat că suma de 38000 dolari SUA a fost transferată în baza acestui contract”, este eronat și combătut prin materialele conținute în dosarul cauzei, astfel aplicarea de către instanța de apel a art. art. 514, 875, 884 CC RM este neîntemeiată. Or, în f.d. 23 se conține „factura” care a fost emisă de ÎS „CCM Vichi”, și nicidecum dispoziția de plată a recurentului. Faptul că în factura respectivă se face referință la contractul nr. 27-12/02-BAL, nu este imputabil recurentului, și nicidecum nu confirmă că plata sumei de 38000 dolari SUA a fost făcută în cadrul acestui contract, dimpotrivă, dispoziția de plată din 04 ianuarie 2004 (și nu din 27 octombrie 2003-aut.) se conține în f.d. 24, vol. I, și faptul că prin această dispoziție s-a făcut plata anume în cadrul contractului nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003, se confirmă prin data plății (după încheierea contractului sus indicat) și suma plății (care corespunde primei tranșe a plății conform contractului).

Totodată, faptul că plata de 38000 dolari SUA a fost într-adevăr făcută în cadrul contractului de locațiune nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003 este confirmat de însăși intimat în (1) în referința inițială depuse la examinarea cauzei în fond, în care acesta confirmă că (citează din pct. 1 al referinței intimatului-aut.) în temeiul contractului de arendă a avionului cu echipaj nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003, reclamantul „Bay Aviation Ltd” a transferat pe contul ÎS „CCM Vichi” suma de 38000 dolari SUA la 04 ianuarie 2004 (f.d. 104, vol. I), de asemenea, în (2) referința depusă la examinarea inițială a cauzei în ordine de apel, în care intimatul ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” repetat a confirmat că (citează din pct. 1 al referinței intimatului-aut.) ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” nu poartă răspundere pentru ÎS „CCM Vichi” pe contul căreia reclamantul a transferat la 04 ianuarie 2013 suma de 38000 dolari SUA conform contractului de arendă a avionului cu echipaj nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003.

Indică că prin prisma art. 123 alin. (6) CPC RM, recurentul era degrevat de povara probațiunii achitării sumei de 38000 dolari SUA către intimatul ÎS „CCM Vichi” în contul plăților conform contractului de arendă nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003 deoarece însăși partea adversă a recunoscut acest fapt.

La fel, susține că argumentul instanței de apel precum că „cerința apelantului privind încasarea sumei de 38000 dolari SUA de la ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” în baza obligațiunii ce reiese din scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 este prescrisă”, este eronat, astfel aplicarea de către instanța de apel a art. 267 alin. (1) și art. 272 CC RM pentru respingerea pretențiilor reclamantului, este neîntemeiată, or, din scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 (f.d. 27-28, vol. I) rezultă că aceasta prevede două modalități alternative prin care intimatul ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” a consimțit stingerea datoriei de 38000 dolari SUA preluată de la ÎS „CCM Vichi”, către recurent: fie prin restituirea sumei de 38000 dolari SUA către recurent până la 01 decembrie 2004, fie (alternativ) prin încheierea unui nou contract de locațiune a aceleiași aeronave, cu recurentul. Instanța de apel, însă, nu a observat modalitatea alternativă de stingere a obligației, de asemenea, nu a observat că anume această modalitate a fost desemnată de părți, prin încheierea la 20 octombrie 2004 a contractului de arendă a aeronavei cu echipaj nr. 20-10/04-BAL (f.d. 29-46, vol. I).

Astfel, instanța de apel a concluzionat greșit că termenul de prescripție începe să curgă de la 02 decembrie 2004, anume din ziua următoare a zilei în care suma de 38000 dolari SUA urma să fie restituită recurentului de ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” conform scrisorii nr. 317 din 18 octombrie 2004. Această concluzie este eronată deoarece opțiunea respectivă nu a fost selectată de părți, dimpotrivă, părțile au convenit ca în schimbul restituirii acestei sume, între recurent și ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” să fie încheiat un nou contract de locațiune a aceleiași aeronave, fapt care a și avut loc prin încheiere la 20 octombrie 2004 a contractului de arendă a aeronavei cu echipaj nr. 20-10/04-BAL (f.d. 29-46, vol. I), respectiv termenul de prescripție urmează să fie apreciat anume în raport cu acest contract și executarea sau neexecutarea lui, deoarece drepturile recurentului au fost încălcate anume prin neexecutarea contractului dat, și nu prin nerestituirea sumei de 38000 dolari SUA până la 01 decembrie 2004, având în vedere că prin semnarea contractului de arendă a aeronavei cu echipaj nr. 20-10/04-BAL (f.d. 29-46, vol. I) opțiunea restituirii acestei sume de către ÎS „Aeroportul Internațional Mărculești” recurentului a fost implicit exclusă prin acordul părților.

Prin referința depusă de către Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” la 26 august 2014 s-a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil și menținerea deciziei instanței de apel pe care o consideră întemeiată și legală.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că Curtea de Apel Bălți la 20 iunie 2014 a expediat părților, inclusiv recurentului Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh copia deciziei redactate, iar ultimul, la 28 iulie 2014, în termenul prevăzut de lege, a depus cererea de recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 17 septembrie 2014 a considerat recursul admisibil

și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului rezultă că la 25 octombrie 2003 compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și Întreprinderea de Stat „CCM Vichi” au încheiat contractul de arendă a avionului cu echipaj nr. 25-10/03 BAL (f.d. 10-15 vol. I).

Prin dispoziția de plată din 27 octombrie 2003 compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a transferat în contul întreprinderii de Stat „CCM Vichi” suma de 38000 dolari SUA în baza contractului încheiat cu destinația Chișinău-Dhaka (Bangladesh) –Chișinău (f.d. 23-24, vol. I).

Prin ordinul Ministerul Apărării nr. 53 din 02 martie 2004 „Cu privire la reorganizarea întreprinderii de Stat „CCM Vichi” și Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” s-a dispus reorganizarea prin fuziune (absorbție) întreprinderea de Stat „CCM Vichi” în Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” și instituirea comisiei pentru primirea - predarea valorilor materiale de la balanța Întreprinderii de Stat „CCM Vichi” la balanța Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești”, comisia urmând să prezinte Ministerului Apărării spre aprobare actele de predare-primire a valorilor materiale până la 15 martie 2004 (f.d. 108, vol. I)

Prin scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” s-a obligat să restituie Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh datoria Întreprinderii de Stat „CCM Vichi” în mărime de 38000 dolari SUA până la 01decembrie 2004 (f.d. 27-28 vol. I)

La 20 octombrie 2004, Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a încheiat cu Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” contractul de arendă nr.20-10/04-BAL, prin care ultima s-a obligat să transmită primei aeronava de model Antonov-26 și suplimentul nr. 1 la contract.

Astfel, la 12 mai 2008, reprezentantul Victor Burac a depus în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh prezenta cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” și Întreprinderii de Stat „CCM Vichi”, solicitând rezilierea contractelor de locațiune nr. 25-10/03-BAL din 25 octombrie 2003 și nr. 20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004, încasarea în mod solidar din contul părților a datoriei în mărime de 38000 dolari SUA, a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 august 2005- 06 iunie 2013 în mărime de 55849,09 dolari SUA, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 68354,71 lei și a taxei de stat în mărime de 61803,18 lei.

Iar, la 13 februarie 2009 Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” a depus acțiune reconvențională împotriva Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la declararea nulității contractului de arendă din 20 octombrie 2004 și a suplimentului nr. 1 la contractul dat.

Prima instanță, Judecătoria Economică de Circumscripție, fiind investită cu judecarea pricinii în fond prin hotărârea din 06 februarie 2012 acțiunea Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a admis-o parțial și a reziliat contractul de arendă a avionului cu echipaj nr.25-10/03 BAL din 25 octombrie 2003 încheiat între Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și Întreprinderea de Stat „CCM Vichi” și contractul de arendă a avionului cu echipaj nr.20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004, cu suplimentul nr. 1 încheiat între Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești”, a respins pretențiile cu privire la încasarea datoriei în mărime de 38000 dolari SUA și dobânzii de întârziere în sumă de 25397,02 dolari SUA ca neîntemeiate și depuse tardiv. Iar acțiunea reconvențională a Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel, Curtea de Apel Bălți, prin decizia emisă la 27 mai 2014 a fost de acord cu hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe întemeiate și legale reieșind din următoarele.

Conform art.514 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 875 Codul civil, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

Conform prevederilor art.884 Codul civil, dacă locatorul nu predă la timp bunul închiriat sau refuză să-l predea, locatarul este în drept să ceară executarea acestei obligații și repararea prejudiciului sau rezilierea contractului și repararea prejudiciului cauzat astfel.

După cum rezultă din actele pricinii Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a solicitat rezilierea contractului de locațiune nr.20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004 și repararea prejudiciului material invocând că prin dispoziția de plată din 27 octombrie 2003 compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a transferat în contul Întreprinderii de Stat „CCM Vichi” suma de 38000 dolari SUA în baza contractului încheiat cu destinația Chișinău - Dhaka (Bangladesh) – Chișinău (f.d. 23-24, vol. I).

Instanța de recurs consideră că instanța de apel apreciind sub aspectul pertinentei în conformitate cu art. 121 CPC, corect a reținut că prin dispoziția de plată menționată la 27 octombrie 2003 Compania „Bay Aviation Ltd” a efectuat plata prin transfer: 1. Achitarea în conformitate cu prevederile contractului nr.27-12/02-BAL în decurs de 65 h 00 min x 200 USD prevăzute de contract suma de 13000 dolari SUA; 2. Achitarea pentru plasarea/retragerea zborurilor Chișinău-Dhaka-Chișinău suma de 25000 dolari SUA, în total suma de 38000 dolari SUA (f.d.23, vol. I).

Astfel, s-a stabilit că transferul a fost efectuat în baza contractului nr.27-12/02-BAL, iar recurentul-reclamant și-a întemeiat pretențiile sale pe prevederile

contractului nr.25-10/03 BAL.

Se mai reține că la actele pricinii lipsesc careva probe pertinente și concludente în confirmarea faptului că Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh a transferat în contul Întreprinderii de Stat „CCM Vichi” suma de 38000 dolari SUA în baza contractul de arendă a avionului cu echipaj nr.25-10/03 BAL din 25 octombrie 2003 încheiat între Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și Întreprinderea de Stat „CCM Vichi”.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele de judecată corect au concluzionat cu privire la netemeinicia pretenției Companiei „Bay Aviation Ltd” privind încasarea de la Întreprinderea de Stat „CCM Vichi” a sumei de 38000 dolari SUA în baza contractul de arendă a avionului cu echipaj nr.25-10/03 BAL din 25 octombrie 2003, deoarece în cadrul examinării pricinii recurentul-reclamant n-a probat că suma de 38000 dolari a fost transferată în baza acestui contract.

În ceea ce privește argumentul reclamantului-recurent privind încasarea acestei sume de la Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” întemeind pretenția pe scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 conform căreia Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” s-a obligat să restituie Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh datoria Întreprinderii de Stat „CCM Vichi” în mărime de 38000 dolari SUA până la 01 decembrie 2004 și pe contractul de arendă nr.20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004 și suplimentul nr. 1 la contract încheiat cu Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” prin care ultima s-a obligat să transmită primei aeronava de model Antonov-26, instanța de recurs consideră că nu poate fi reținut reieșind din următoarele.

Contractul de locațiune nr. 20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004 încheiat între Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” și Compania „Bay Aviation Ltd” este lovit de nulitate absolută în temeiul art. 670 Codul civil care stipulează că este nul contractul a cărui obiect reprezintă o prestație imposibilă.

S-a mai stabilit că la momentul încheierii respectivului contract Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” nu era proprietara aeronavei stipulate în contract, ceea ce înseamnă că nu dispunea de capacitatea de a încheia respectivul contract de locațiune. Acest fapt este absolut evident, ori nu există nici un fel de act de transmitere în timp ce art. 70 alin. (2) Codul civil stipulează expres că în cazul absorbției unei persoane juridice de către alta, drepturile și obligațiile persoanei juridice absorbite trec la persoana juridică absorbantă în conformitate cu actul de transmitere. Însă, odată ce la moment nu există nici un fel de act de transmitere a activelor și pasivelor Întreprinderii de Stat „CCM Vichi” către Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” și nici un fel de documente primare în evidența contabilă a ultimei, conform art. 19 alin. (1) din Legea contabilității, care să facă dovada existenței cărorva drepturi asupra aeronavei, locațiunea căreia o cere Compania „Bay Aviation Ltd” este nulă de drept, și prin urmare, Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional

Mărculești” nu este ținut a executa obligații nule.

Totodată, instanța de recurs menționează că din scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 (f.d. 27-28 vol. I) rezultă că, Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” a confirmat faptul și s-a obligat să restituie Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh suma de 38000 dolari SUA, pe care compania „CCM Vichi” i-a primit de la „Bay Aviation Ltd” la 20 ianuarie 2004, acești bani urmau să fie returnați până la 01 decembrie 2004.

Însă, scrisoare nominalizată nu poate fi calificată ca fiind o pretinsă preluare a datoriei și nu poate produce nici un efect în acest sens.

Conform art. 567 alin. (1) Codul civil, o datorie poate fi preluată de un terț în temeiul unui contract cu creditorul. Iar, reieșind din prevederile art. 666 alin. (1) Codul civil, scrisoarea respectivă nicidecum nu poate fi calificată ca un contract.

Conform art. 267 alin. (1) Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Art. 272 Codul civil prevede expres că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Reieșind din normele materiale menționate, instanța de recurs consideră că atât prima instanță cât și instanța de apel legal a concluzionat că cerința recurentului –reclamant cu privire la încasarea sumei de 38000 dolari SUA de la Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” în baza obligațiunii născute din scrisoarea nr. 317 din 18 octombrie 2004 este prescrisă.

Or, din scrisoarea dată este clar că datoria de 38000 dolari SUA urma să fie transferată pînă la 01 decembrie 2004 și prin urmare termenul de prescripție a început să curgă de la aceasta data, acțiunea fiind depusă în instanța de judecată la 12 mai 2008.

Sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că a aflat despre faptul că aeronava așa și nu va fi pusă la dispoziție doar după expirarea termenului când aceasta urma să fie transmisă recurentului de către Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești”, adică după luna iulie 2005, deoarece contractul de arendă nr.20-10/04-BAL din 20 octombrie 2004 și suplimentul nr. 1 la contract încheiat între Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh și Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești”, prin care ultima s-a obligat să transmită primei aeronava de model Antonov-26, nu poate fi interpretat ca un mod de stingere a obligației de plată a sumei de 38000 dolari SUA, cu atât mai mult că din conținutul contractului și a suplimentului la acesta, nu rezultă acest fapt, mai mult potrivit suplimentului la acest contract arenda lunară constitui 14 400 dolari SUA care urmează să fie efectuată lunar și între în vigoare în momentul, când avionul decolează de pe aeroportul Chișinău spre aeroportul Dhaka.

Prin prisma criticilor invocate de către recurent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel și a primei instanțe în partea ce ține de respingerea cerințelor

Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la încasarea datoriei în mărime de 38000 dolari SUA și a dobânzii în mărime de 25397,02 dolari SUA ca neîntemeiate și depuse tardiv întemeiate și legale.

În cauză, instanța de recurs constată că argumentele invocate în recurs de către recurent nu pot fi reținute, deoarece poartă un caracter declarativ și nu corespund realității, concluzia instanțelor de judecată în acest sens este bazată pe probe concludente, utile și pertinente și corespunde prevederilor legislației în vigoare, care au cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect au soluționat litigiul dat în conformitate cu art. 130 CPC.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că atât decizia instanței de apel cît și hotărîrea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Compania „Bay Aviation Ltd” Bangladesh.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 27 mai 2014 și hotărîrea Judecătorei Economice de Circumscripție din 06 februarie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Victor Burac în interesele Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh împotriva Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” și Întreprinderii de Stat „CCM Vichi”, intervenient accesoriu Ministerul Apărării cu privire la rezilierea contractelor de arendă, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională a Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Mărculești” împotriva Companiei „Bay Aviation Ltd” Bangladesh cu privire la declararea nulității contractului de arendă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătoria

Nicolae Clima

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Iurie Diaconu

Ion Corolevski